

ABONAMENTUL:

Pe un an . . . 80— Cor.
Pe jumătate an . . . 40—
Pe 3 luni . . . 20—
Pe o lună . . . 7—

Pentru România și străinătate:

Pe un an . . . 100 franci
Telefon
pentru oraș și Interurban
Nr. 750.

ROMÂNUL

REDACTIA
și ADMINISTRAȚIA
Strada Zrinyi Nr. 1 a.

INSERȚIUNILE

se primesc la administrație.
Mulțumite publice și Loc
deschis costă șirul 1 Gor.
Manuscrisurile nu se in-
napolază.

Dela comanda armatei române.

Intreg materialul de război de care dispune armata generalului Mackensen, conform armistițiului, trebuie să fie extradat armatei ententei. În consecință nu este nimeni îndreptățit să cumpere nimic dela armata lui Mackensen, nici dela formațiunile militare ale acestei armate nici dela soldații particulari, chiar dacă materialul ar fi pus spre vânzare prin licitațiune.

Consiliul dirigent la București.

În ultimul număr al ziarului nostru era publicată o telegramă scurtă a Agenției Dacia, în care se comunica lumii mari aceste trei rânduri lapidare: „trenul special care a plecat la București cu delegația Consiliului dirigent, e primit pretutindeni cu însuflețire de nedescris”.

Acest fapt este de cea mai mare importanță politică. Manifestațiile pe cari poporul românesc le face conducătorilor săi, sunt dovezi eclatante că poporul nostru înțelege glasul vremii, că acest popor are o vie conștiință națională, că e în clar cu idealurile sale și că are hotărârea și voința de a le și traduce în realitate. Aceasta însemnează solidarizarea masselor populare cu demersurile conducătorilor politici. Toată lumea este pusă în fața unei puteri, unei forțe indestructibile, unei situațiuni, care nu mai poate fi schimbată. Căci toată lumea este hotărâtă astăzi ca să nu mai facă nimic ceea ce ar răni conștiința omenească și națională, de a nu executa nimic contra voiei, contra intereselor celor mulți. Astăzi orice conducere emanează din voința colectivă a masselor, își are rădăcinile în asentimentul celor mulți. Numai aceia vor fi înzestrați cu puterea de a lucra în numele națiunii cari sunt reprezentanții reali ai tuturor păturilor sociale ce constituiesc națiunea. Noi, națiunea română, ne avem astăzi puterea noastră ocârmuitoare, Consiliul dirigent la Sibiu, o stăpânire legitimă. În mod firesc urmează că națiunea sîntă datoră morală ca să sprijinească orice pas al Consiliului dirigent, să i-se supună necondiționat oricărei ordinațiuni ce s'ar publica din partea sa.

Dar manifestațiile ce se fac Consiliului dirigent pe drumul său la București ne spune mai mult. Nu numai că națiunea română este hotărâtă să respecte și să se supună necondiționat Consiliului dirigent, ci ea încurajează, ea dă avânt, ea pregătește calea pentru orice acțiune a stăpânirii. Primiriile frumoase și aclamațiunile de cari e împărțit Consiliul dirigent ne îndreptătesc să facem concluzia că națiunea română de aici are un **spirit public unitar**, o conștiință comună care a fost adormită și ferecată de robia veacurilor, care însă, la mijerea zorilor de libertate, izbucne-

ște ca o filacără suterană arătându-și întreg conținutul ei genuin.

Din nou o spunem că la conferința generală de pace acesta va fi factorul precumpănit la lichidarea chestiunilor de litigiu: conștiința națională. Națiunea română din Ardeal Bănat și Țara-ungurească a dovedit că are o conștiință și voință comună, că are un spirit public diriguitor, că e în clar cu aspirațiile sale și este hotărâtă ca nici o iotă din rezoluțiunea dela Alba-Iulia să nu fie mistificată, ci cuvântul acela să se prefacă în trup. Pentru realizarea idealului național român noi ne-am dat tributul: suferințele noastre de veacuri, jertfele de sânge din cele trei răscoale istorice din 1514, 1784 și 1848 ale Românilor din Ardeal, luptele de neatarnare ale Moldovei și Munteniei, apoi nenumăratele jertfe din războiul mondial de acum îndreptătesc poporul românesc de pretutindeni la îndeplinirea dorințelor seculare și să se constituie într'un singur stat național.

Manifestațiile mari în masse ale Românilor de pretutindeni nu s'ar putea explica fără **omogenitatea noastră etnică**, fără caracterele comune identice fizice și sufletești ale rasei. Ușurința împlinirii idealului românesc constă tocmai în trăsăturile unitare de caracter. Neamul românesc întreg numai într'un stat național poate prospera, își poate valida calitățile frumoase cu cari este înzestrat dela natură.

Ovațiile și întâmpinările călduroase ce se fac Consiliului dirigent în drum spre București sunt o consecință firească a omogenității noastre etnice, și nu numai populația românească dela găurile traversate de trenul sărbătorit ci Români de pretutindeni asupra cărora se întinde puterea de ocârmuire a Consiliului dirigent, deci și Români din părțile periferiei apusene, cari n'au rămas întru nimic inferiori celorlalți frați în ce privește eforturile lor naționale și politice, petrec cu toate gândurile și urările lor de bine Consiliul dirigent care s'a hotărât să facă un pas decisiv.

Ce se întâmplă la București? Chestiunea românească trece în stadiul de rezolvire definitivă. Consiliul dirigent din Sibiu după consultări mature a decis să predea imperiul ocârmuit de el și care cuprinde teritoriul celor 26 comitate — în mâinile Majestății Sale regelui Ferdinand. Acest pas făcut de Consiliul dirigent este un pas istoric a cărui importanță o ghicesc toți fiii neamului, cărturari și țărani cari acum înfrății în cugete și simțiri asediază trenul delegațiunii Consiliului dirigent și prin uralele și aclamațiunile lor aprobă deciziunea mare politică.

Consiliul dirigent are la spatele sale întreg neamul român din fosta Ungarie și fiii neamului aprobă unanim predarea imperiului în mâinile regelui Ferdinand, care din momentul ce primește stăpânirea oferită este regele tuturor Românilor. Unitatea politică din acest moment este desăvârșită, persoana regelui este simbolul și semnul vădit al acestei unități.

Zi de zi — Frați.

Zi de zi sosesc știri rele din Banat. Zi de zi sosesc frații de-ai noștri da'colo, refugiați, fugiți cu ce au pe ei, îngroziiți de internare. În acești patru ani din urma tablourile pline de miserie ce ni-se părandau pe fiecare zi ne-au dat icoana clară a refugiarei. Am cunoscut că, refugiat înseamnă om sdrobot de năcaz, amărât, fără casă și masă, cu groaza zilei de mâne. La fiorul libertății ce ne-a trezit, credeam că aceste tablouri vor rămânea reminiscențe pierdute în amintirile ce se leagă de acești ani de grozăvii. Fanfara libertății a sunat în lume, glasul ei a răsturnat palate și colibe iată, totuș se mai repetă scene din trecut.

Frații din Banat, preoți, dascăli, sđutenti, cărturari, mai cu seamă, sunt nevoiți să i-a drumul pribegiei de groaza internărilor ce nu conțenesc. Bat la ușa noastră ne cer ajutor și sprijin. Fiecare cuvânt ce-l spun este un strigăt de indignare și protest să înțeleagă lumea de azi ce li-se dă în numele dreptății, să știe nelegiulrea ce li-se face de ceice le-au venit pe cap și îi cutropesc în numele ordinii și-a dreptății.

Frații din Banat nu ne mai pot da vorbă scrisă fără control, scrisoare care nu-i pe plac e arsă, slova noastră tipărită nu-i îngăduită să treacă hotarul Murașului. Am cetit scrisoarea unei femei, o jalbă amară a celor ce să petrec. Tot cuvântul le este chemarea ajutorului nostru.

Nu te putem pierde, tu drag și scump pământ românesc. Am pierde un mărgăritar prețios al colanului înșirat din suferințele veacurilor ce-au trecut. Bucuria lumii libere nu ne-ar străluci cu căldură, să te știm răpit de mâni străine, despărțit de noi. Fericirea nu ne-ar fi fericirea visată, fără tine tu pământ bănuțean care ne-ai dăruit atâtea talente mari, atâtea bărbați de seamă ai vieții noastre suprimate.

Astăzi încă, chiar și temerea noastră e pusă sub surdina, vrem s'o știi însă că fără de voi tot neîmplinit ne-ar fi visul. Nu vrem, nu ne putem gândi cum ar fi fără de voi, cei dela cari au pornit atâtea nădejdi și mărete indemnuri. Unul ne e visul. Să nu mai avem frați prinși la jug, să numai fie unul singur care să mănânce pâinea amară a robiei. Ne-am săturat atâtea amar de vreme. Am rupt lanțurile și voi cu noi a-ți fost dragi tovarăși, frați de lupte și suferințe. Nu cunoaștem târguieii nici altă lozincă decât acela: unți să fim cu toții. Așa are să fie și fi-va sărbătoare mare sfântă zi în care serba-vom înfrățirea vecinică a tuturor celor ce suntem de-un sânge. Sosi-va și ceasul eliberării voastre din cătușele ce vă strâng azi și numai atunci va fi bucuria noastră într'adevăr senină și curată.

Din provincie Romană Imperiul Românesc.

Marile calități politice ale străbunilor noștri Romani se dovedesc prin organizarea militară, juridică de model a imperiului Roman. Astfel s'a format un imperialism național roman par excellence și s'a format o dominațiune romană națională în Italia, Spania, Franța și Dacia. Aceste au fost provinciile principale romane. Munca organizatorică militară, juridică a fost mai energioasă în Dacia. Legăturile între provincia Dacia și între Roma dela primul moment al cuceririi au devenit tot mai puternice. Rețele de comunicațiune, cari și astăzi ne uimesc prin soliditatea lor, — din provincia Dacia făcură în timp scurt un corp politic puternic organizat, care prin trei drumuri mondiale comunica neconținut cu Roma. Proconzuli trimiși de Roma introduseră o administrațiune atât de înțeleaptă și prevăzătoare, încât au satisfăcut tuturor trebuințelor de ordin mai înalt

politic, financiar și juridic. Astfel Dacia primea la sîmle sau colonii tot mai numeroase venite din Italia mai cuseamă, cari adăpostite sub suveranitatea Romei întemeiară civilizațiune și cultură romană, — aduseră la înflorire cetăți și sate nenumărate, și pînă în uitătea limbei au încoronat opera cea mare ce s-a propus împăratul Traian și căreia i-a dat expresiune prin cuvintele acele de o mare însemnătate istorică: *că Dacia trebuie să fie pururea românească: Dacia semper romană.*

Știm că cucerirea Daciei prin străbunii noștri Romani a fost emanațiunea Ideii mari politice romane de a lega prin legăturile civilizațiunii și ale cultului cu Roma toate acele țări, cari dominau Marea Neagră și Marea Mediterană. Aceasta a făcut-o Roma prin toate mijloacele date de marea artă politică romană, din cari vom aminti numai pe cele mai principale:

1. Trimiterea coloniilor fără număr din Italia. *Inzestrarea acestor colonii cu dreptul de proprietate perfect roman: optimum jus romanum.*

2. Ingrijirea, ca administrațiunea acestei provincii, să fie condusă de principiile fundamentale ale dreptului public și privat roman.

3. Intemeierea de cetăți mari, de unde se administra întreaga provincie prin proconsuli și cari erau așezate în cel mai potrivit loc, cum fusese Apulum (Alba-Iulia) în inima Ardealului, Porolissus în partea de nord a Someșului; și cari cuprindeau sute de mii de locuitori. Astfel naționalizarea Daciei luă un avânt atât de puternic, încât neamul românesc se întinse la nord până la Cașovia, la răsărit până la Odessa, la apus până la Seghedin. Astfel se întâmplă că proconsulul Lucius Cassius avea reședința sa în Cașovia de astăzi. *Cetind istoria Daciei dela anul 107 începând vedem cum imperiul roman toată puterea sa, toată înțelepciunea sa de stat și toată dragostea sa de neam a întrebuintat-o, pentru ca provincia Dacia să fie în timpul cel mai scurt romanizată, să prospereze, bucurându-se de cea mai deplină ocrotire a mamei sale Roma.*

În cursul alor 180 ani Roma a trimis pe fiii săi cei mai aleși de proconsuli în Dacia, a trimis cele mai viteze legiuni din Italia, din Spania și din Franța, pentru ca să apere granițele extinse a celei mai frumoase și mai fericite provincii romane, a Daciei. Astfel Dacia a devenit adevărat reprezentant al Romei și neamul românesc de astăzi este suveranul legitim al tuturor teritoriilor aparținătoare provinciei Dacia între Tisa și Nistru. Precum s-au stins pe rând stăpînirile barbare ale Hunilor, Avarilor, Goților, Turcilor tot așa a trebuit să se prăbușească ultimul rest de barbara stăpînire a Ungurilor și astfel prin înghițirea împărăției românești geniuul roman își continuă mai departe exercițiul drepturilor suveranității sale, iar geniul omenimei își extinde prin aceasta imperiul luminei și al cultului în zonele lipsite de civilizațiune ce înconjoară împărăția noastră românească. Astfel vedem din originea întemeierii provinciei Dacia, că Roma a lucrat cu un plan uriaș și că neștrămutată hotărâre a ei a fost să înfăptuiască în Dacia imperiul roman și din aceasta voință și energie romană legendară s'a născut poporul suveran român de astăzi.

Pe temelile suveranității romane și a individualității etnice românești Dacia și-a păstrat până azi ființa sa de un corp național distinct politic îndreptățit la toate atribuțiunile suveranității, va să zică drept inviolabil și inalienabil la libertate, la neatârănare, la întreg teritoriul românesc din vechea provincie romană Dacia, până la acele granițe, cari le-au atins în desvôltarea lor puternice colonii romane ce au adus cultură și civilizație în Dacia. Hordele nomade sus amintite neavând personalitate în înțelesul dreptului internațional față de dreptul suveran al națiunii române, nu se pot provoca nici la un titlu de drept, ce ne-ar putea face îndoielnici, cu privire la conștiința dreptului nostru suveran național. Hordele nomade ale Goților, ale Hunilor, ale Gepizilor, ale Avarilor, ale Turcilor și ale Ungurilor prăbușindu-se de zidurile formate de munții Carpaților spre apărarea românismului, se rostogoliră desordonate parte spre Bizanț, parte spre șesurile mănoase dintre Tisa și Dunăre. Hordele nomade n'au putut nici măcar încerca să se lupte cu greutatea insuportabile ale firei muntoase, ce întimpinaseră în codrii nepătrunși ai Daciei, unde străbunii noștri își găsiră adăpost. Hordele nomade în neputința de ași creia lăcașe stabile în Dacia, au dispărut una după alta de pe scena istoriei a Daciei. Invazorul ungar încreștinat cu forța, păstrându-și firea sălbatecă de hordă nomadă, veacuri de-a rândul a trăit din prădăciun și jafuri și neliniștea toate popoarele înain-

tate în cultură din jurul său. *Din acest indemn sălbatec invadase ungurul teritoriul românesc, pe care-l privea, ca pe o țară de jefuit, fără a avea nici în gând de a-l asimila politicește sau etnicește. Astfel stăpînirea ungară lasă după sine amintirea crimei invaziunii, a cruzimii, a jefuirii, a tuturor obiceiurilor detestabile nedespărțite de stăpînirea unor nomazi barbari.*

Instituțiunile politice ale Ungurilor sunt de tot lipsite de originalitate, ele sunt importațiune nemțești sau slave, introduse în mod silnic, pentru a da înfășurare mai europenească neamului unguresc, lipsit de *deia dreptului, a umanității și a unei vieți de stat.*

Tratată ca obiect de jaf Dacia, populațiunea authtonă, neamul românesc, chiar până în veacul al XV-lea s'a ocărmit pe sine însuș prin Voevozi și Cnezi români. În acest chip romanitatea Daciei s'a conservat în mod desăvârșit între toate vitregimile ale alor 18 veacuri. Ungurul nomad după încreștinare a rămas tot ceea ce a fost: vampir prefăcut în satrap al țării ungurești, al Ardealului și al Bănătului.

Istoria țării ungurești conține pagini triste și înfiorătoare, cum aventurierii nobili unguri în neșatul lor desfrânat, s'au desfăcut de poporul dela țară, declarând de heroți pe toți țărani: rustici praeter mercedem laboris nihil habet. Barbaria asiatică, obiceiuri neumane, batjocorirea drepturilor civile și publice, au fost maxima politică a hordei nomade ungurești. *Această hordă nomadă reprezentant ultim în Europa al jafului, al cruzimii și al despotismului asiatic și-a întemeiat constituția sa, pe imoralitatea politică și pe exploatarea tuturor cetățenilor.* Intemeind începuturile sale în opoziție cu toate principiile civilizațiunii și culturii, statul unguresc niciodată n'a avut virtutea de a se înălța la concepția vieții dreptului.

Astfel statul unguresc luând o îndumare antisocială, niciodată nu și-a putut justifica vre-un drept la suveranitate națională, nici chiar între Tisa și Dunăre, unde s'a așezat stabil, cu atât mai puțin în teritoriul curat românesc al Daciei. Abuzuri de tot felul, jafuri, forța brută, sfășieri interioare, formează istoria întocmirilor politice ungurești. În modul acesta în veacurile mai noi, libertatea ungurească a fost un fel de libertate mongolică, în care o castă suprapusă dispunea de viața, onoarea și avutul tuturor popoarelor. *Libertatea aceasta mongolică a durat până în zilele noastre sub aparențele legitimității. Invazorul ungar înaintea tribunalului istoriei își va primi dreapta sentință, ca popor aziatic, care și-a tăurit și susținut un stat nu prin civilizațiune și cultură ci prin metoda spoilețiunii, a destiderii ideilor dreptății și umanității.*

Virtutea unui popor se manifestă în viața de drept a sa, care vieță o îndrumă prin instituțiunile sale politice, juridice, morale și administrative, spre atingerea dreptății absolute. Istoria vieții de stat juridicește detestabile ungurești, ne învederează îndreptățirea înghițerii unui mare Imperiu Românesc în Dacia, necesitatea istorică a suveranității națiunii române pe întreg teritoriul Daciei, a organizării grabnice a tuturor energiilor românești, *cu mărețul scop, ca pe teritoriul Imperiului Românesc reinviat, civilizațiunea, cultura, dreptatea absolută și fericirea în stărsit să și găsească iarăși adăpost, ocrotire și garanțe pentru toate timpurile.*

Dr. Cassiu Maniu.

Unirea Ardealului cu România.

Știam că va veni.

Așteptam numai ceasul binecuvântat când acest mare act național să iasă la lumină împins ca de puterea legilor eterne ce conduc răsăritul soarelui. Ardealul s'a aruncat în brațele patriei mame. Peste o sută de mii de feciori și bărbăți, înfățișând poporul acela robust, crescut în leagănul munților, și-au contopit glasurile într-o singură voință care e însuș instinctul de solidaritate al sângelui românesc. Știam că așa are să fie! Sufletul acela oțelit în cuptorul robiei milenare, sufletul acela năvalnic și vijelios din care au țesut revoltele mândriei naționale, care a sângerat pe roată, a gemut în lanțuri, a înundat câmpia memorabilă a Blajului, a îngemănat în mucemicii legendari ai idealului, sufletul acela care a strălucit apoi în acei luminoși apostoli ai latinității noastre nobile — a biruit pentru veci vecilor.

Într-o zi s'au răzbunat toate strădaniile, toate

casnele, toate sfășierile și toate jertfele unui mileniu de sclăvie. Măna dumnezească a frăției a rupt zăbranicul negru care învăluia trecutul tragic al Ardealului. S'a însemnat și s'a potolit inima lăncului celui înnebunit de nenorocul eroismului Motilor lui.

Voința unanimă care a biruit la Alba-Iulia, a zguduit și-a dărâmat ultimul hotar, ultima rămășiță din granițele cu care lungă tiranie a istoriei a spintecat veacuri de-a rândul ființa neamului românesc.

Au murit hotarele vrăsmase! Pe mormântul lor trece hora bucuriei generale.

Suntem un popor, un pământ, un stat.

Trăiască neamul românesc întreg în țara lui!

Ziarul Dacia.

Adunarea istorică dela Alba-Iulia.

În ziua neuitată de sărbătoare românească, când M. S. regele Ferdinand și nobila sa dinastie reintrau glorioși în capitala României-mari, în aceeași zi ținuturile Ardealului își sărbătoreau unirea cu Patria-mamă.

În jurul vechei cetăți din Alba-Iulia, unde așădată Voevodul Mihai pecetluia înfăptuirea unirii tuturor ținuturilor românești, acolo s'au adunat peste una sută mii săteni, zece mii intelectuali, în frunte cu conducătorii lor sfătoși și cu prelații ce-i păstoresc cu vrednicie, și au proclamat „Unirea” sfântă și mare a Ardealului, și a Românilor din Ungaria, sub sceptrul marelui voevod român Ferdinand I.

Ziua asta măreață va rămânea pentru vecie în calendarul neamului și ea va aduce aminte generațiilor de mâne săvârșirea unirii tuturor Românilor din toate ținuturile Basarabiei, Bucovinei, Ardealului și Bănătului, alături de mama lor de care au fost despărțite pe urma vitregei soartei ce s'a abătut asupra acestui neam de același sânge și cu aceeași limbă.

Ziua de 18 Noembrie va mai vorbi veșnic urmașilor noștri de jertfele făptuite de aleșii neamului românesc, de bravii noștri ostași și de nobilii noștri aliați, ca ei să poată culege roadele ce s'au revărsat din belșug pe pământul românesc.

Din voința tuturor fiilor acestui neam, dela Tisa până la Mare, de astăzi înainte domnește același cuget și ne stăpânește aceeași voință; să fim uniți și nedespărțiți!

În ceasul asta de bucurie nemăsurată, gândul nostru cel dintâi trebuie să meargă cu recunoștință spre nobilii noștri tovarăși de luptă, spre scumpii noștri aliați, cari s'au războit și și-au vărsat sângele pentru întronarea în lume a principiului dreptății și al respectării naționalităților. În veci neuitat va rămânea săpat în sufletele noastre sentimentul recunoștinței față de aceia căror le datorim înfăptuirea României-mari.

Și deacum Români din toate unghiurile, unite sub coroana M. S. regelui Ferdinand I, să pășim la munca rodnică pentru binele nostru și al omenirii întregi, dovedind că suntem vrednici de încrederea ce ne-au arătat-o neamurile civilizației și ale lumii.

(Universul București)

Transilvaniei...

După atâtea lupte și jertfe a sunat în sfârșit, și pentru această țară frumoasă ceasul mântuirii. A scăpat de suferințele grele și amare, ce timp de multe veacuri le-a îndurat cu o răbdare fără exemplu. De acum au încetat atrocitățile careau zguduit toate satele în tot cuprinsul Ardealului.

Neurmat această țară a arătat ceea ce poate o națiune când vrea. Și ea a voit! A înfruntat toate împărățiile unui dușman orgolios, nedrept și periculos. Loviturile sale însă n'au servit decât să ridice curajul ei. Ea a dat, deși încătusată, atât amar de vreme, numeroase dovezi de destoinicie politică, culturală și națională. S'au unit toate cugetele și lucrările fiilor ei către unul și același scop al unirii! Această unire a ei cu România în politică, în cugete și simțăminte este cel mai mare act în viața neamului românesc.

Pentru jertfele mari ale tale, o! Transilvanie, pentru curajul și bravura neclintită ale fiilor tăi în apărarea naționalității și limbii lor ai

meritat o răsplată dreaptă. Nici un cuvânt n'ar putea să arate cât de vii și profunde sunt sentimentele noastre în aceste zile de înfrățire românească pentru fiii tăi cari au dovedit o mare râvnă și au trecut prin atâtea suferințe și osteneți pentru fericirea, înflorirea și întregirea neamului nostru.

(Viitorul, București.)

Din Bucovina eliberată.

„Țara mândră a fraților”, Bucovina driptă aproape un veac și jumătate de către mișelia austriacă, a ajuns iarăși liberă, încorporându-se la sinul Mamei sale. Bucovina a devenit iarăși ceea ce-i zice poetul — „veselă grădină”.

Ziua de 15 (28) Nov. va rămânea scrisă pururea cu litere de aur în istoria Bucovinei și în a întregului românism de pretutindeni.

Atunci s'a întrunit Congresul general al Bucovinei și, sub prezidenția înflăcăratului român Iancu Flondor s'a adus hotărârea de alipire la România.

„Noi, Congresul general al Bucovinei, întrupând suprema putere a țării și fiind investit singur cu putere legiuitoare, — în numele Suveranității Naționale hotărâm unirea necondiționată și pentru vece a Bucovinei, în vechile ei hotare până la Ceremuș, Colacin și Nistru, cu Regatul României”.

Hotărârea congresului bucovinean s'a adus pe cale telegrafică la cunoștința Regelui Ferdinand, care a răspuns prin telegrama ce urmează:

„Salut cu o nespasă bucurie actul măreț, prin care Congresul general al Bucovinei, ca expresiunea dorinței poporului întreg al acestui vechiu pământ românesc a hotărât unirea completă a Bucovinei cu Regatul Român.

Din adâncul sufletului meu mulțumesc proniei cerești, că mi-a îngăduit ca sub domnia mea, fiica răpită acum 144 ani, să se reîntoarcă la sinul țării mame, aducând noul forțe pentru propășirea neamului.

În aceasta clipă înălțătoare gândul meu se îndreaptă către oamenii patriotici, cari cu toate suferințele îndurate în cursul vremurilor, au știut să fină vie în inimile poporului memoria lui Ștefan cel Mare și Sfânt și sentimentul național, pregătind astfel fără șovăire și însuflețiti de un patriotism cald, ziua binecuvântată de azi.

Cu adâncă recunoștință primesc dar în numele poporului meu întruparea Bucovinei la Regatul Român, asigurând pe populațiunea Bucovinei, că în mine va găsi mereu sprijin tare și o dragoste părintească.

Ferdinand.

Delegația bucovineană s'a prezentat înaintea Regelui nostru Românilor cu următorul clasic și mișcător mesagiu:

Majestate!

Aducem Majestății Voastre, Rege al tuturor Românilor, inima unei țări întregi.

Aceasta țară a avut vechi temeieri curat românești pe vremea când păstorii români străbăteau munții galțieni și când cu plugari români se colonizau satele din țara Haliciului. Spre aceste locuri românești s'au îndreptat mai întâi Voevozii descălecători venind din Maramurăș, ca să facă țară nouă pentru neamul lor. Acolo la noi, la Rădăuți, s'au amestecat în pământ oasele întemeietorilor Moldovei. Acolo la noi, în Suceava s'a așezat cea dintâi Mitropolie pentru toate ținuturile acestei domnii a Românilor. Acolo la noi, în Putna, ctitoria lui Ștefan, cel mai mare din înaintașii Majestății Voastre, și-a ales veșnicul loc de odihnă a oaselor trudite, nu numai pentru apărarea nației sale, ci și pentru aceea a creștinătății răsăritene întregi și a apusului creștin în fața căruia sta, zăgaz nebiruit vitejia lui. Acolo la noi, arta de clădire moldovenească a serbat în ziduri, unde astăzi clopoțele bătrâne sună pentru unirea noastră cu partea rămasă liberă a țării, cele mai mari triumfuri ale ei.

Această țară Ti-o închinăm Măria Ta, noi toți, nu numai urmașii vajnicilor luptători români de pe vremuri cari n'au uitat niciodată din ce trup național fac parte, ci și reprezentanții tuturor neamurilor cari cu vremea au venit să se așeze sub blânda și omenoasă oblăduire a Domnilor Români ai Moldovei și cari știu, că România de azi a mo-

stenit toate bunele tradiții ospitaliere ale acelei Moldove.

Acum o sută patruzeci și patru de ani ne-a desfițut de Moldova o pace încheiată între Turcii, cari n'aveau dreptul să ne înstrăineze și între Austriecii cari, înainte de a călca granița moldovenească, nu se îngrijiseră de a întreba pe locuitorii de voia lor. Astăzi puterea lor nu mai este, și nici umbra de legitimare pe care a creiat-o un tractat cumpărat cu bani nu mai există pentru a se păstra un hotar fără senz, pe care niciodată în chip liber n'am declarat că-l acceptăm.

Plecați mai puțin, ne întorcem acum mai mulți. Sufletul cel vechiu însă e neschimbat, și l-am transmis oaspeților și fraților noștri de alt neam, cari împreună cu noi vin înaintea Majestății Voastre. Nu e o cucerire a armelor, ci întoarcerea la vatră a fraților dispăruți, cari în Majestatea Voastră regăsesc pe părintele de mult pierdut și mult dorit.

În 30 Nov. n., la toate bisericile din Bucovina, fără deosebire de confesime, s'a celebrat un Te-Deum pentru unirea Bucovinei cu România, ca un semn de înaltă înțelegere a vremii și a bunelor nădejdi ce le leagă acele biserici de unirea țării cu România Mamă.

Acest înțelept și cald cuvânt la adresa unirei Bucovinei este numai un fragment din manifestatia încrederii, ce o au toate popoarele din Bucovina față cu alipirea la Țara-mamă, Germanii, Polonii și Armenii s'au atașat la bucuria Românilor. Numai singurii Rutenii, ce era de prevăzut și de înțeles chiar, s'au afirmat disonant.

(Glasul Bucovinei).

Cronica zilei.

Germania restituie aurul luat prin pacea dela Brest și București.

Ziarul *Baseler Nachrichten* anunță din Berlin, că Germania — conform contractului de armistițiu — a dat Franței o cantitate de 93,566 kgr. de aur în preț de 346 milioane franci. Cantitatea aceasta este o parte din aurul stors de Nemți din Rusia și România.

650 mii pentru ocuparea Germaniei.

Daily Mail anunță, că aliații au la dispoziție o armată de 650 de mii pentru ocuparea Germaniei.

Tratatul de pace.

Ziarul *Gloir* din Elveția scrie, că adevăratele tratative de pace se vor începe numai la sfârșitul lui Ianuarie. Până atunci vor fi numai desbateri pregătitoare.

Prelungirea armistițiului german.

Mareșalul Foch, cu o suită de 40 de membri, a sosit în Trier, ca să conducă tratativele pentru prelungirea armistițiului, cum au cerut Germanii. Armistițiul a fost prelungit până în 17 Ianuarie 1919, dar comanda supremă a aliaților își rezervă dreptul de a ocupa zona neutrală din dreapta Rinului dela Köln spre nord până la frontiera Olandei.

În Germania.

Situația devine tot mai rea. Autoritatea guvernului scade, iar grupul socialistilor extremi acaparează tot mai mult puterea. Bavaria se pare că va începe pertractări separat de celelalte state ale Germaniei.

Oficiale.

Publicul românesc din Arad și comitat este încunostit că nu este îndatorat să contribuie cu nimic la dările de binefacere publică proiectate de Maghiarii din comitat și nici să se supună vre-unei dispozițiuni luate de forurile administrative maghiare în această privință; apoi este avizat, că nu este îndatorat nici să contribuiască cu haine ori albituri la solicitările comisiei de revirare instituită de forurile administrative maghiare. Ordinațiuni de natura aceasta sunt valabile numai dacă sunt contrasemnate de consiliul dirigent din Sibiu.

Consiliul naț. rom. com. din Arad.

INFORMAȚIUNI.

CONVOCARE. Membrele Reuniunii femeilor române din Arad și jur de asemeni și dnele și dsoarele cari nu sunt membre, sunt invitate pe mâne, Duminecă, la orele 4 d. a. la o consătuire în localul școlii civile române de fete.

Până când? Ieri seara pe la orele 10 se prezintă la portarul Librăriei diecezane din Arad 2 poliști cu 4 gardiști unguri, cari aveau baioneta pe armă și-l provoacă pe portar ca în „baza ordinului dat de căpitanul poliției” să depărteze steagul tricolor de pe edificiu. Portarul sub teroarea baionetelor a satisfăcut acestei porunci și steagul românesc iarăși nu mai falfăie pe edificiul Librăriei diecezane, de unde cum am anunțat într'un număr trecut, a mai fost rupt un steag arborat acum câteva zile.

Atentatele zilnice la tricolorul românesc par a fi puse la cale pentru provocarea populației românești, care până acum dovedise atitudinea cea mai conciliantă față de conlocuitorii maghiari. Executarea lor ne dă de bănuț că ele sunt direcționate de factori de cădere, cari pe față se prezintă în blană de miel, iar pe înserate, sub vălul nopții, își trimit sbirii să-i terorizeze pe cei ce îndrăznesc să arboreze tricolorul sfânt nouă. Avem informații că chiar persoane dela conducerea comitatului ar fi motorul de după culise al acestor banditisme.

Notari Români în comitatul Aradului. Consiliul național român într'o ședință a ales zece comisii și le-a trimis în cele zece cercuri ale comitatului Arad pentruca să instituie notari români diplomați în locul notarilor refugiați. Comisiile constau din câte un comisar și un exactor român, cărora s'au atașat din partea prefectului d. Varjassy câte un comisar și exactor maghiar. Prefectul dr. Varjassy a anunțat C. N. R. comitatens că va accepta pe noii notari instituți să-și ocupe posturile pentruca să restabilească ordinea și să împace trebuințele satei noastre.

S'a urmat principiul ca noii instituți români să fie provăzuți cu diplomă notarială pentruca preluarea oficiului, conducerea matriculei și administrarea ajutorului de războiu să se facă fără greutăți. Preluarea se va face în prezența notarilor refugiați. Esactorii comisiilor sunt mai ales notari români, cari rămăseseră la postul lor și cari pot mai bine controla pe foștii lor colegi unguri.

Noii notari vor fi instituți, nu aleși Numai peste câteva luni se va face alegerea, când poporul se va putea convinge dacă instituți merită să fie ales ori ba.

Cele zece comisii românești sunt următoarele:

1. Cercul Aletea: dr. Gheorghe Popovici comisar și Ladislau Dârlea esactor.
2. Cercul Chișineu: dr. Cornel Ardelean și Demetriu Iustin.
3. Cercul Șiriei: dr. Iacob Hotăran și Aurcl Oanea.
4. Cercul Boroșineu: dr. Silviu Păscuțiu și Iosif Angelina.
5. Cercul Târnova: păr. Iustin Popa și Romul Bica.
6. Cercul Șebis: protopopul Florian Roxin și Iuliu Lazar.
7. Cercul Hălmagiu: dr. Teodor Pap și Teodor Baniciu.
8. Cercul Marlaradna: dr. Eugen Beleş și Gh. Câmplau.
9. Cercul Pecica: dr. Ioan Nemet și Romul Ivan.
10. Cercul Arad: dr. Sever Ispravnic și Ioan Berzovan.

Rugăm și celelalte consilii naționale comitatense să lucreze la fel, pentruca să nu suferă economiceste poporul nostru, și pentruca să poată împărți ajutorul de războiu familiilor sărace.

Impărțirea trainului reg. 33 din Arad. Consiliul național român a aflat, că conducerea dela oraș, officianții dela căile ferate, soc. lucrătorilor, comanda maghiară din Arad, o comisie a orașului Budapesta precum și o comisiune a ministerului unguresc de războiu au ținut o ședință comună ca să împartă materialul scos din cetatea Aradului ce reprezintă o valoare de mai multe milioane. Cu prilejul consătuirii au și ajuns, natural, de acord și se hotărâse ca o parte considerabilă a acestui material să fie predat capitalei, ministrului de războiu,

senatului lucrătorilor arădani, oficianților dela căile ferate etc.

Consiliul național român comitatens aflând aceasta imediat a început tratative cu prefectul dr. Varjassy pe care l-au lămurit că acest material este în parte covârșitoare al reg. 33 care se recruta din com. Arad, deci și materialul compete gardei naționale române arădane și populației române din comitatul Arad. Comisarul guvernului Varjassy a recunoscut în principiu îndreptățirea acestei lămuriri, a promis că o se revină asupra lămuririlor deja aduse și pe azi Sâmbătă la 6 ore a convocat din nou consătuirea la care este invitat și consiliul național român. Suntem informați că C. N. R. va fi reprezentat prin trei membrii civili și prin comanda gardei naționale din Arad.

Nemții mar'nimoși. Nemții trebuie, rând pe rând, să plătească toate lucrurile înstrăinate în cursul acestui războiu. Plătesc aurul furat dela Români și Ruși și trebuie să restituască și obiectele de artă furate din muzeele din Belgia și Franța. Agenția Wolf — amunțând restituirea obiectelor de artă — spune că pentru lucrul acesta tot meritul e al Nemților, cari de cu bună vreme au transportat obiectele acestea de artă, scăpându-le astfel de nimicire.

Cam târziu vine cinstita agenție să apere cinstea Germanilor. Și oare ar restitui Nemții lucrurile furate, dacă nu le-ar sta în coaste armața biruitorului Foch? E zădarnică apărarea, am văzut prea multe decât să credem cele ce spun Nemții. Lupul lup rămâne înzădar s'ar lăuda că s'a făcut blând ca un miel.

Părere de-a Sârbilor despre Unguri și Slovaci. Gazeta sârbească dela Novi-Sad scrie următoarele: Ungurii încep a-i desmierda pe Slovaci. Le strigă cu toată compătimirea: „Frați Slovaci! nu mergeți în brațele Cehilor, pentru că vă vor înghiți. Tineți-vă de noi, căci noi suntem frații voștri”. Ungurii sunt necăjiți pe consiliul național slovac din T.-S. Márton, pentru că s'a declarat pentru statul cehoslovac. „Doar voi trebuie să fiți independenți — îi fac atenți Maghiarii — Wilson voește ca voi să fiți independenți și nu supuși Cehilor”. Slovaci primesc de bună seamă sfaturile aceste „frățești” și — nu-și vor aduce aminte de vechia dragoste a Ungurilor.

Limba slovacă nu e nici apropiată nici înrudită cu limba cehă; așadar Slovaci cu Cehii nu sunt un popor. Astfel rezonează Ungurii. Oare Slavii, Români și Sârbi sunt un popor cu Maghiarii? Da, după concepția Ungurilor. Doar e știut asta pentru — „întregitate”...

Invalizii, văduvele și cei rămași orfanii prin jertfele războiului își vor ținea adunarea în 15 Dec. n. la 11 ore în sala palatului cultural din Arad. Fraților invalizi! Veniți cu toții, ca să apărăm și să sprijinim cauza cea mai sfântă a noastră. Să ne grupăm și să ținem laolaltă! Să fim una nu numai în suferințe, ci și în dezvoltare, precum și în lucru una vom fi.

Pădurile statului devastate de Nemți. Într'un raport al inspectorului silvic al Casei pădurilor din Ploiești, către Majestatea Sa regele, se spune textual următoarele:

„Silvicultorii germani și austriaci au devastat toate pădurile statului, căutând să distrugă cele mai frumoase masive de stejar de lângă Ploiești, de unde s'ar fi putut procura traverse de drum de fier și stâlpi de telegraf. Acești pseudo-specialiști au devastat frumoasele lucrări de împădurire din fața gării Sinaia, făcute de silvicultorii români. Din ordinul silviculturilor germani s'a tăiat tot bradul de pe Piscul-Câmelui și de pe domeniul Coroanei Buzeni. Ei au căutat să strice, frumoasa vedere ce se oferă ochilor de pe terasa castelului Peș. Silvicultorii germani n'au ținut seamă nici de întâmpinările noastre nici de ale dlui profesor Petre Antonescu. Ei au lăsat în părăsire toate pepinierile statului. Ei au făcut ceea ce în limba germană se chiamă Raub-Kultur. — (Universul).

Sârbi față de Francezi. În Timișoara și Mehadia s'au iscat disenziuni între oficerii francezi și oficerii sârbi. Se pare că Sârbi își uită de jertfele enorme de bani, alimente și alte multe de natură materială și morală. Din blânzi și supuși ce au fost Sârbi și-au făcut o mentalitate ungurească: sunt agresivi și încăpăținați. La orice caz Sârbi, prin purfările lor dușmănoase și provocatoare înstrăinează de ei pe Francezi și aliații lor... Noi ce să zicem? prin asta poate că servesc indirect cauza românească.

† **Protopopul Andrei Kovats.** La 21 Nov. s'a stins din viață în Bărsana Maramurășului, protopopul onorar Andrei Kovats. Defunctul a fost una din cele mai senine figuri ale generației ce acum abia mai are reprezentanți între noi. În timpul războiului a suferit mult, a cunoscut toate teroriile regimului maghiar, împreună cu fiul său, neîntimidatul luptător din Sighet drul Ioan Kovats. A murit fericit cu ochii pierduți în zorile învierii neamului. Odihnească în pace!

Dr. Sever Dan, avocat și cunoscut publicist, intră în șirul colaboratorilor reguțați ai ziarului *Românul*.

Vandalismul Nemților. Avem informația că oficerii germani dela regimentele 87—88 au intrat în locuința lui Zeidner în Bărzava, au luat albiturile și tot ce-au găsit, lucruri în valoare de 40 mii cor. și au șterpelit-o de acolo...

În mai multe comune de pe valea Murășului, ca de pildă în Vecina, Nemții lui Mackensen au făcut din scolile noastre grajduri pentru adăpostirea calilor, pe cari i-au hrănit cu grâu și paiele oamenilor fără însă să plătească o para chioară..

Ce pedeapsă merită barbarii aștia?

✕ **O nouă dovadă de dragoste.** Ienopolenii au rentors din Alba-Iulia deodată cu elevii teologiei române din Arad. Au parcurs deci cu toții, sub steag românesc, strada principală din Arad. Pe întreg drumul, până în piața „libertății” au fost însoțiți de semne de dragoste ca: Bűdös oláhok (Valahii puturoși), — golyót kellene nekik adni (ar trebui împușcați!) și sudalme edificatoare la adresa părinților. Voind tinerii să se fotografieze în amintirea zilei mari, în poarta edificiului — unde era fotografatul, vre-o 10 marinari, soldați și civili maghiari le-au stat în cale, i-au huiduit și batjocorit, iar în curte și-au încărcat revolverele și... bucuros ar fi puscat în „haita de Valahii”. — S. G. Ienopolea.

Oprirea consumării de beuturi spirituoase. S'a ordonat opreliște generală pentru beuturi spirituoase. Rugăm pe cei competenți să se conformeze acestei dispozițiuni pe care noi numai aproba o putem. La vremuri așa mari ca acestea toți trebuie să fie cu capul limpede, pentru că putem face față multelor lipsuri sociale și cu seriozitatea vremurilor mari să facem muncă rodnică.

✕ **Un congres studențesc la Alba-Iulia.** Săptămâna trecută în aula Fundațiunii universitare Carol, a avut loc primirea solemnă a studenților țării românești unite, de către studențimea universitară română.

Splendida aulă a Fundațiunii e ocupată de studenții și studentele universității din București. La orele 8 și jumătate își fac apariția în sală delegația studențimei bucovinene, ardeleni și basarabene. Primirea studenților din țările unite e obiectul unei manifestații grandioase de dragoste frățească.

În sală sunt, deasemenea majoritatea profesorilor universitari în frunte cu dl dr Bogdan, care i-a cel dintâi cuvântul relevând mărețul act al uniunii și salutând pe studențimea țării surorii unite.

După d. profesor Bogdan vorbește câte un reprezentant al celor trei delegațiuni studențești. Reprezentanții studențești salută în numele tuturor colegilor lor studențimea universitară română, relevând cu vorbe calde de entuziasm împlinirea idealului național visat de atâtea secole de românimea subjugată.

Mai vorbește un student al universității dela Iași, care în numele colegilor săi salută pe studenții celor trei țări unite.

La urmă se hotărăște ținerea unui mare congres la Alba-Iulia, care va avea loc după cât s'a hotărât, în cursul lunii August.

Solemnitatea primirii studenților ardeleni, bucovineni și basarabeni, se sfârșește la orele 11 în mijlocul aceluiaș sincer entuziasm. Studenții părăsesc sala cântând imnul Regal, Deșteaptă-le Române și Marseilleza.

O știre din Neue Züricher Zeitung. Ziarul sosit azi ne aduce din miezul Rusiei, din Tscheliabinsk următoarea veste: *Legiunea română* compusă din Transilvăneni, Bănățeni, a cărei bravi eroi au luptat până în zilele acestea, umăr la umăr cu trupele ententei contra bolșevichismului în Rusia — au convocat pe 18 Noembrie un congres a tuturor Românilor supuși fostei Austro-Ungarii și aflători în Rusia. Numărul celor cari au luat parte a fost de 28.000 Români bucovineni, ardeleni, bănățeni și ungureni. Hotărârea care a fost luată emană unirea tuturor Românilor într'o Românie-mare democratică și s'a adus la cunoștință guvernului răsesc și tuturor reprezentanților puterilor aliate.

Grâul Australiei. La bursa din Viena sosit o telegramă în care Australia prin Londra oferă spre vânzare un milion de tone de grâu, cu prețul de 118 Cm. Dacă socotim dolarul în relațiunea cea veche atunci marea metrică ar costa 23 cor. loco. Adăogându-se speșele transportului cu vaporul până la Triest cari fac suma de 15 șilling la tomă, ajunge grâul la 124 coroane marea ab portul Triest. Prețul oficios al grâului în Austria este de 85 cor. marea. Anglia a cumpărat însă pe trei ani recolta deja, cam 11 milioane tonne, și o parte zace în porturi, așteptând transportul. Austria având trebuință de pâine se va adresa Angliei, care în urma cumpărării grâului cu preț ieftin, face acum un profit de miliarde.

SERVICIUL NOSTRU TELEGRAFIC.

Cehii salută pe Români.

Praga, 12 Dec. — Pe insula Sofia din Praga s'a ținut o adunare mare, în care primul ministru Kramarz rostind un discurs-program a vorbit despre raporturile dintre statul cehoslovac și poporul Român. Intre aplauzele generale ale mulțimei primul ministru a spus:

Cu poporul român vom trăi în prietenie, durabilă. Salutăm cu bucurie pe Românii din Ungaria cari în sfârșit s'au eliberat. De sigur ve-ți conglăsuși cu mine trimițând Românilor salutul nostru și exprimându-ne dorința ca statul român independent să prospereze și să înflorească.

Deva, 14 Dec. — Regimentul 10 de vânători de munte a intrat astăzi aici.

POSTA REDACTIEI.

Dr. G. G. Făget. — Vom da părțile mai însemnate, iar raportul însuș îl vom transmite Consiliului dirigent.
V. S. Vașzand — Sperăm să dăm încurând.
Tr. P. L. H și A. I. F. — Nu se pot publica.
N. Sim. Mercurea. — N'am primit.
Minor. — Nu mai e actual.
St. A. O. — A sosit târziu, și-a pierdut actualitatea.
T. I. Datta. — Am dat cazul în nr. 24
G. P. Suciul de sus. — Deodată cu raportul Dv. am primit și raportul oficios, pe care-l publicam.

Editor responsabil: Aurel Rusu.
Redactor responsabil: Dr. Sever Miclea.

Steaguri naționale.

În mărime de 150 200 250 300 cm.
cu prețul de 140 260 320 380 cor.

confecționează:

LIBRĂRIA DIECEZANĂ din ARAD,
Strada Deák Ferenc nr. 35.

Prețul unui exemplar 30 fileri.